

POETA DOCTUS VERSÍRÓISKOLA

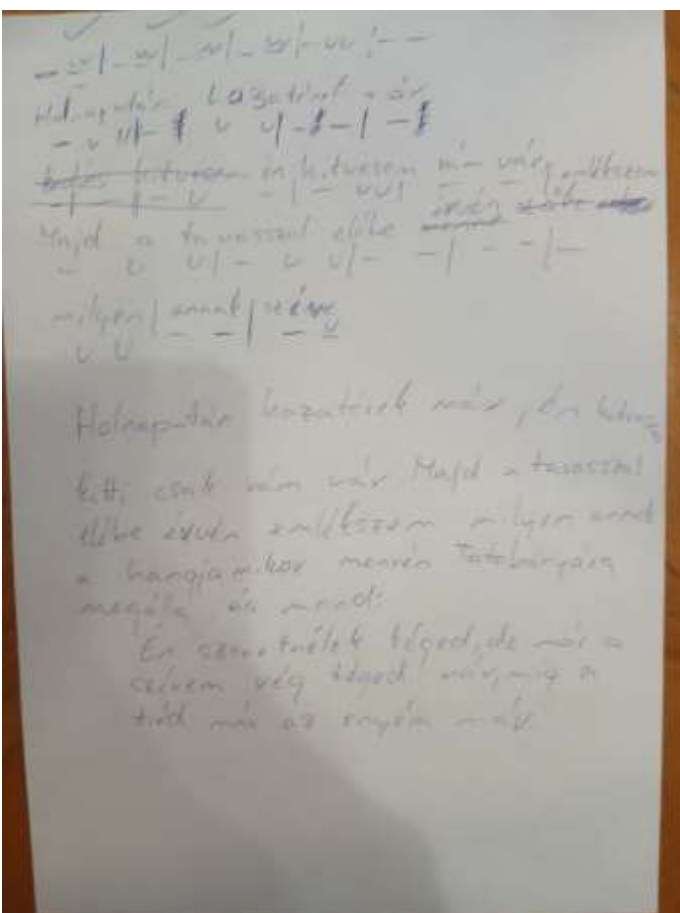
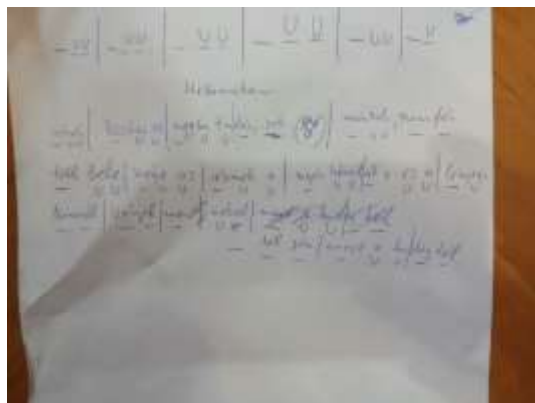
Irodalmi szakkörünk célja a szépirodalmi kreatív írásgyakorlat fejlesztése és a költői mesterségbe való aktív betekintés volt. Irodalomoktatásunk részben kiaknázatlan szakmódszertani lehetősége, hogy a különböző versformákat nem csak meglévő műveken lehet szemléltetni, hanem érdemes kipróbálni őket. Horváth Viktor A vers ellenforradalma című művében rámutat, hogy míg a rajzórán rajzolnak a diákok, a hangszeres órán zenélnek, a testnevelésórán mozognak – addig irodalomóráink túlnyomó része pusztán meglévő műveknek, mások írásainak olvasására szorítkozik. Szakkörünk célkitűzése, hogy tanórai kereteken kívüli poétikai műhelyként működhessen, ahol a résztvevők változatos formájú verseket írnak, majd ezeket megosztják egymással és előrevivő kritikát, észrevételeket fűznek egymás munkáihoz. Témakörünkből adódóan alacsony eszközigényű foglalkozásokról van szó (lényegében csak hely, idő, papír és toll szükséges hozzá), a nyújtott támogatásnak azonban hasznát vettük egy vendégelőadó meghívásakor (Huszthy Bálint kortárs költő, irodalomtörténész) és tanulmányi kirándulások alkalmával (Petőfi Irodalmi Múzeum, Babits-ház). A tanév során gyakorlatban ismerték meg a résztvevők az időmértékes verselés formai lehetőségeit (az egyszerű verslábaktól a komplex strófaszerkezetekig).

Szakkörünk meghirdetésekor azokat a kollégista diákokat igyekeztem megszólítani, akik érdeklődnek az irodalom (közelebbről: a lírai költészet) iránt, és akik úgy gondolják, hogy van mondanivalójuk, amelyekhez kifejező szavakat keresnek. A középiskolás korosztály fejlődés-lélektanára jellemző az érzelmi, szellemi útkeresés, az első párkapcsolatok és esetleges csalódások tapasztalata, a kortárs barátságok kialakulása, a kirándulásokon látott természeti és kulturális szépség felismerése, a szülőkkel/tekintélyszemélyekkel való konfliktusok stb. Ezek egytől-egyig verstémák lehetnek. Foglalkozásaink gyümölcseiből azért sem áll módomban sok darabot megmutatni, mert olyan személyes mélységek tárulnak fel bennük, amelyeket a szerzők nem mindig szívesen tesznek közszemlére.

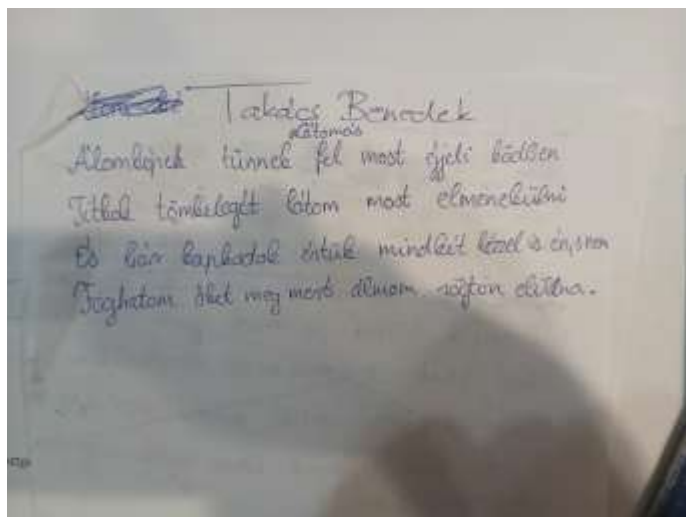
A mellékelt versek, verstöredékek a hexameterrel való ismerkedés első szakaszából származnak. Egy folyamat állomásai láthatók itt: egyesek még nem éreztek rá erre a sortípusra, másoknál már csak néha bicsaklik meg a ritmus, egy esetben pedig hibátlan, gördülékeny sorokat olvashatunk – nem pusztán verstani ujjgyakorlatot, hanem kész költeményt.

„Iskola közben az agyba tudás, sok, már teli, nem fér
több bele. Vége az évnek, a nyár közelít s ez a lényeg.
Nimród, várjál, mert neked tél jön majd, a hideg tél.”

Ebben a költeményben jól látható, hogy hol a szavak üze-
nete, hol a formai szabályosság dominál. Nehéz egyen-
súlyban tartani a kettőt: azt mondani, amit szeretnék, és
úgy, ahogyan a formai szabályok megengedik. Szakkörünk értelme, hogy ezt a tapasztalatot
maguk a diákok fogalmazzák meg. A második sor belső ríme figyelemre méltó.

„Holnapután hazatérek már...” – ez a vers a kollégista élet és az irodalom örök témájára, a
hazautazásra, hazatérésre épül. Akárcsak az
Odüsszeia költője, a versíró diák is ezt a vá-
gyakozást tematizálja. Később kisodródik a
formai kötöttségekből, de ott – formátlanul is
– olyasmiről ír, ami komolyan foglalkoztatja.
Ha nem is sajátította el tökéletesen a hexame-
tert, mégis érdemes volt írnia.

Takács Benedek: Látomás

Álmokképek tűnnek fel most éjjeli ködben,
Titkok tömkelegét látom most elmenekülni,
És bár kapkodok értük mindkét kézzel is én, nem
Foghatom őket meg, mert álmom rögtön elillan.

Ennek az ifjú költőnek már anyanyelve lett a hexameter. Hibátlanul fejezi ki magát a segítségével. Itt már nem próbálkozással, hanem kész verssel állunk szemben.

Úgy gondolom, az intézményünkben nevelkedő fiataloknak nagy szüksége van megfelelő „szelepekre”, amelyek segítenek leadni a kamaszkorral és a kollégista életmóddal járó feszültségeket. Kinek-kinek adottságaitól és képességeitől függ, hogy ezt a sportban, a zenében, a képzőművészetben – vagy éppen a költészetben találja-e meg. Tapasztalataim szerint sok diánk ír verseket (lényegesen több, mint akik a foglalkozásainkat látogatták). Akinek segít, hogy szavakat találjon az érzéseire, gondolataira, felismeréseire, és a versei belső, személyes terébe beenged másokat (tanárt, diáktársakat), azt érdemes elkísérnünk ezen az úton: jó kapcsolódót kínálunk ezzel a kamaszkora viharában és azután is.

Az irodalom végső soron élni segít.

Esztergom, 2025. 06. 25.

P. Balázs Jeromos OFM